

Hemşirelik Bilimi Dergisi

Journal of Nursing Science

<http://dergipark.gov.tr/hbd>

e-ISSN:2636-8439

Orijinal Araştırma

Hemşirelik ve Ebelik Son Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Güdülenme Düzeylerinin Belirlenmesi

Determination of Vocational Motivation Levels of Nursing and Midwifery Final Year Undergraduate Students

Nazike DURUK¹*, a, Ferzan KALAYCI², Emre Cem AYDIN³

^a Dr. Öğr. Üyesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, ESKİŞEHİR, TÜRKİYE

^b Uzm. Hemşire, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, ESKİŞEHİR, TÜRKİYE

^c Lisans Öğrencisi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, ESKİŞEHİR, TÜRKİYE

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik ve ebelik son sınıfında okuyan öğrencilerin mesleki güdülenme durumunun belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı tipte yapılan araştırmanın örneklemini araştırmaya katılmayı kabul eden 97 öğrenci oluşturmuştur. Veriler, “Kişisel Özelliklere İlişkin Bilgi Formu” ve “Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği” kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile Haziran-Temmuz 2019 tarihlerinde toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin 84.1’i lise mezunu ve %73’ü bölümü kendi isteği ile tercih etmiş ve yaş ortalaması 22.4±1.3 dır. Ebelik öğrencilerinin %85.3’ü lise mezunu, %67.6’sı bölümü kendi isteği ile tercih etmiş ve yaş ortalaması 22.6±1.5 dir. Ebelik öğrencilerinin içsel güdülenme ve mesleki öğrenme güdülenmesi puanı hemşirelik öğrencilerinden daha yüksek ve sonuç istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Sonuç: Bölümlerdeki öğrenci sayısının içsel güdülenme puanını etkilediği, içsel güdülenme puanının da mesleksel öğrenme güdülenmesi puanını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Ebelik, Güdü, Hemşirelik, Meslek Seçimi, Öğrenciler.

ABSTRACT

Aim: This study was carried out to determine professional motivation states of last year nursing and midwifery students.

Methods: The sample of this cross-sectional and descriptive study was composed of 97 students who approved to participate in the study. Data were collected by using “Information Form for Personal Characteristics” and “Motivation Resources and Problems Scale” through face-to-face interviewing method in June-July 2019.

Results: 84.1% of the nursing students included in the study were high school graduates; 73% chose the profession voluntarily and mean age was 22.4±1.3 years old. Among the midwifery students, 85.3% were high school graduates; 67.6% chose the profession voluntarily and mean age was 22.6±1.5 years old. Intrinsic and professional motivation levels of the midwifery students were found to be higher than the nursing students; and the difference was found to be statistically significant.

Conclusion: It was concluded that the number of students in the departments affected the internal motivation score, and the internal motivation score affected the professional learning motivation score.

Key Words: Career Choices, Midwifery, Motivasyon, Nursing, Students.

* Bu çalışma 25-27 Nisan 2019 tarihinde 18.Ulusal Hemşirelik Öğrencileri kongresinde poster bildiri olarak sunulmuştur.

*Sorumlu Yazar: Nazike DURUK

Adres: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, ESKİŞEHİR

e-posta: nduruk@ogu.edu.tr

Geliş tarihi:14.01.2021

Kabul tarihi:11.03.2021

GİRİŞ

Bireylerin belli bir bilim dalında, ya da belli bir konuda bilgi ve beceri kazanma, kendini yetiştirme ve geliştirme süreciyle birlikte kasıtlı olarak istendik değişimler meydana getirmeleri eğitim olarak tanımlanır (www.tdk.gov.tr). Eğitim sayesinde bireyler doğuştan sahip oldukları yeteneklerini uygun koşullarda geliştirerek toplumsal yaşama uyum sağlarlar (Koç ve Sağlam, 2009). Eğitim sürecinde etkili olan kavramlardan biri de güdüdür (Doğan ve Yıldırım, 2019).

Güdü bireylerin isteklerini, ihtiyaçlarını, ilgilerini ve dürtülerini içine alır. Güdü bireylerin çeşitli ihtiyaçlarını karşılamaları için doyum sağlamasında ya da amaca götüreceği davranışlarda bulunmasında rol oynar. Aynı zamanda güdü davranışların yönünü, şiddetini, kararlılığını da önemli ölçüde etkiler. Bu bağlamda güdülenme hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin kendilerini geliştirme ve etkili öğrenmelerinde önemli bir yer tutar (Bilgin ve Ocakçı, 2011; Doğan ve Yıldırım, 2019).

Deci ve Ryan (2000) tarafından geliştirilen teoriye göre güdülenme içsel güdülenme, dışsal güdülenme ve olumsuz güdülenme olmak üzere üç faktörden oluşmaktadır. İçsel güdülenme kişinin kendi isteği ile kendi içinden gelen başarılı olma arzudur. Öğrencilerin hemşirelik ve ebelik mesleğine ilgi duyması, mesleği ile ilgili gerekli olan bilgileri öğrenmek istemesi, kendi alanında kariyer yapma imkanının olması, aldığı eğitimin yaşam kalitesini arttıracığına olan inancı gibi duyu ve düşünceler içsel güdülenmeye örnek olarak verilebilir (Ay ve ark., 2018; Deci ve Ryan, 2000; Doğan ve Yıldırım, 2019; Genç Çelik, 2020). Dışsal güdülenme, bireyin kendisi dışındaki faktörlerden, iş çevresinden kaynaklanır. Kişiler genellikle kendisi dışındaki kişiler tarafından birtakım araçlar kullanılarak güdülenir. Öğretimin beklentileri karşılaması, öğrencilerin bilgi ve becerilerinden dolayı takdir görmesi öğrenciler için dışsal güdülenme kaynaklarına örnek olarak verilebilir (Ay ve ark., 2018; Doğan ve Yıldırım, 2019; Ryan ve Deci, 2000). Olumsuz güdülenme ise, bireylerin davranışları ile bunların sonuçları arasında bağlantı kuramadıklarında görülen güdülenme şeklidir. Öğrencilerin kendilerini yetersiz görmesi, öğrenmek için çaba göstermemesi, kendisini baskı altında hissetmesi ya da hata yapma korkusu olumsuz güdülenmede etkili olan değişkenler arasında yer almaktadır (Deci ve Ryan, 2000; Genç Çelik, 2020; Ryan ve Deci, 2000).

Bütün bunlarla birlikte güdülenme bireylerde farkındalık yaratarak onların bir alanda uzmanlaşmasına da yardımcı olur. Uzmanlaşma beraberinde meslek edinmeyi getirir (Civci ve Şener, 2012). Birey için meslek, bir ömür boyu kendini geliştirme, yeteneklerinin farkında olma ve maddi

kazanç sağlama yoludur. Hayatın erken dönemlerinde alınan kararlarla genç bireyler meslek hayatına adım atmış olurlar. Bu karar süreci bireyin meslek sahibi olmasının yanı sıra, sonraki dönemler için bir yaşam biçimi, çalışma ortamı ve gelir düzeyi gibi faktörleri de doğrudan etkiler (Bilgin ve Ocakçı, 2011; Genç, Kaya ve Genç, 2007; Yanıkkörem, Altıparmak ve Karadeniz, 2004).

Mesleklerini severek ve isteyerek seçen bireyler, mesleklerini olumlu olarak algılamakta, böylece meslek yaşantısında daha huzurlu ve mutlu olabilmektedir (Dinç, Kaya, Şimşek, 2007). Mesleğini isteyerek seçmiş ve iyi güdülenmiş bireyler mesleki felsefe, değer-kodları, bilgi ve tutumları daha kolay benimsemektedir. Ancak ülkemizde meslek seçimi ergenlik döneminde üniversite giriş sınavıyla başlamakta, mesleki bilincin temelleri de bu yıllarda atılmaktadır (Beydağ ve Arslan, 2008; Bölükbaş, 2006; Dinç ve ark., 2007). Dolaysıyla bu durum öğrencilerin meslek tercihini bilinçli yapmasını engelleyebilmektedir (Akalin, 2006; Beydağ ve Arslan, 2008; Bölükbaş, 2006).

Günümüzde tıbbi teknolojinin, ekonominin ve yaşamın farklılaşması, sağlık hizmetinde görev alan bireylerin donanımlı olmalarını gerektirmektedir. Donanımlı bireyler sağlık yüksek okulları ve sağlık bilimleri/hemşirelik fakültelerini seçerken bilinçli, isteyerek, kişilik özelliklerine ve yeteneklerine uygun tercihte bulunan öğrenci mezuniyetiyle sağlanacaktır (Akalin, 2006; Dinç ve ark., 2007; İlhan, Yalçın ve Sancar, 2012). Ancak yapılan araştırmalar özellikle sağlık alanını seçen öğrencilerin meslek seçimini çabuk iş bulma ve ekonomik olarak getirisinin ön planda olması, aile ve yakınlarının isteği, okul giriş puanının düşük olması gibi kriterlerin etkisiyle yaptıklarını ortaya koymaktadır (Tunç, Akansel ve Özdemir, 2010; Tüfekci ve Yıldız, 2009). Andsoy ve arkadaşlarının (2012) çalışmasında, öğrencilerin %72'sinin; Özpancar, Aydın ve Akansel (2008)'in araştırmasında öğrencilerin %53'ünün, iş bulma kolaylığı nedeniyle hemşirelik mesleğini seçtiklerini ifade etmiş olmaları da bu durumu destekler niteliktedir.

Öğrenme ve uygulama temeli üzerine kurulan hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin eğitiminde güdülenme; öğrenme, yeni beceriler kazanma, akademik başarıyı yükseltme, eleştirel düşünme ve problem çözme becerisi kazanma, hemşirelik ve ebelik bakımı becerisi kazanma, mesleki profesyonellik kazanma ve iletişim becerilerini geliştirmeyi sağlamada önemlidir (Doğan ve Yıldırım, 2019; Ghiasvand e ark., 2017). Ancak hemşirelik ve ebelik öğrencileri eğitimleri boyunca, mesleği istemeyerek tercih etmiş olma, yoğun teorik bilgi yükü, klinik uygulamalar için

hastane ya da yabancı bir ortamda olma, klinik uygulamalarda hata yapma korkusu, klinik uygulamalarda bilgi ve deneyim eksikliği, klinik ortam ve sağlık çalışanlarının yarattığı stres, hasta ve hasta yakınlarından kaynaklanan sorunlar, öğretim elemanı ve öğrenciler arasında yaşanan iletişim sorunları gibi güdülenmeyi azaltacak çeşitli sorunlar yaşamaktadırlar. Oysa ki stresle başa çıkma, problem çözmeyi öğrenme gibi yeteneklerin gelişmesinde öğrencilerin güdülenmesi oldukça önemlidir (Çelik ve ark., 2014; Doğan ve Yıldırım, 2019; Labrague ve ark., 2017; Mc Carthy ve ark., 2017).

Hemşirelik ve ebeklik eğitiminde kalitenin artırılması, öğrencilerin ileride mesleğini severek ve isteyerek yapacak bireyler olarak yetiştirilmesi ve yaşanan sorunlara çözüm üretilmesinde güdü kaynaklarının ve güdülenmeyi etkileyen durumları belirlenmesi önem taşımaktadır (Ay ve ark., 2018; Çelik ve ark. 2014; Turgay ve ark, 2005). Bu görüşten yola çıkarak araştırma, hemşirelik ve ebeklik son sınıfında okuyan öğrencilerin mesleki güdülenme düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırma Soruları

1. Hemşirelik öğrencilerinin mesleki öğrenme güdülenme düzeyi nedir?
2. Ebeklik öğrencilerinin mesleki öğrenme güdülenme düzeyi nedir?
3. Hemşirelik ve ebeklik bölümü öğrencilerinin mesleki öğrenme güdülenme düzeyleri arasında fark var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Bu araştırma tanımlayıcı tipte kesitsel olarak yapılmıştır.

Araştırmanın Yapıldığı Yer

Araştırma Haziran-Temmuz 2019 tarihlerinde bir üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, araştırmanın yapıldığı Fakültenin Hemşirelik ve Ebeklik Bölümü son sınıfında okuyan 312 öğrenci oluşturmuştur. Hemşirelik son sınıfında 201, ebeklik son sınıfında 111 öğrenci okumaktadır. Araştırmada bütün öğrencilere ulaşmak hedeflenmiştir. Bu nedenle örneklem seçimine gidilmemiştir. Ancak 34 ebeklik, 63 hemşirelik öğrencisi araştırmaya katılmayı kabul ettiğinden araştırma 97 öğrenci ile yapılmıştır. Evrenin %31'ine (Hemşirelik %31.3; Ebeklik %30.6) ulaşılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veriler, Kişisel Özelliklere İlişkin Bilgi Formu ve Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği kullanılarak toplanmıştır.

Kişisel Özelliklere İlişkin Bilgi Formu: Form literatür doğrultusunda (Andsoy ve ark., 2012; Beydağ ve Arslan, 2008; Özpancar ve ark., 2008) araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olup 10 sorudan (yaş, cinsiyet, medeni durum, mezun olunan lise, okuduğu bölüm, mesleği isteyerek seçme durumu, bölümü seçme nedeni, mezuniyet sonrası farklı bir iş yapma, mezun olunca çalışmayı isteyip istememe ve okuduğu bölüm hakkındaki görüşleri) oluşmuştur.

Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği: Ölçek Acat ve Köşgeroğlu tarafından 2006 yılında sağlık yüksekokulu öğrencilerinin mesleki öğrenme güdülenme düzeylerinin belirlenmesi amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçek alt boyutları; dışsal güdülenme, içsel güdülenme, olumsuz güdülenme ve mesleki öğrenme güdülenmesidir. Ölçekte dışsal güdülenme alt boyutu 13-15, 17 ve 20 no'lu maddelerden, içsel güdülenme alt boyutu 1-4, 6-10, 23 ve 24 no'lu maddelerden, olumsuz güdülenme alt boyutu ise 5, 11, 12, 16, 18, 19, 21 ve 22 no'lu maddelerden oluşmaktadır. Ölçekte dışsal ve içsel güdülenme alt ölçeklerini oluşturan maddelerde 'hiç katılmıyorum' yanıtı 1, 'katılmıyorum' yanıtı 2, 'kararsızım' yanıtı 3, 'katılıyorum' yanıtı 4, 'kesinlikle katılıyorum' yanıtı ise 5 ile puanlanır. Olumsuz güdülenme alt ölçeğini oluşturan maddelerin yanıtları ise sırasıyla 5 puan "hiç katılmıyorum", 4 puan "katılmıyorum", 3 puan "kararsızım", 2 puan "katılıyorum" ve 1 puan "kesinlikle katılıyorum" verilerek puanlanır. Ölçekten alınabilecek minimum ve maksimum puanlar içsel güdülenme alt boyutu (11-55), dışsal güdülenme alt boyutu (5-25), olumsuz güdülenme alt boyutu (8-40) ve Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği için toplam puan (24-120) arasında değişmektedir. Elde edilen puan ne kadar yüksek ise güdülenme düzeyi de o kadar fazla olmaktadır. Alt ölçek puanları, alt ölçek maddelerinden alınan puanların aritmetik ortalaması alınarak belirlenmektedir. Elde edilen üç alt ölçeğin puanlarının ortalaması ile mesleki öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanı elde edilmektedir. Ölçeğin iç tutarlılık (Cronbach's alfa) katsayısı 0.82 olarak bildirilmiştir. Çalışmamızda da Cronbach's alfa katsayısı 0.82 olarak saptanmıştır.

Veri Toplama Yöntemi

Öğrencilere araştırma hakkında detaylı bilgi verilmiş ve katılımın gönüllük esaslı olduğu ifade edilmiştir. İlgili bilgilendirmenin sonrasında araştırmada yer almayı kabul eden öğrencilerden sözlü veya yazılı onamları (bilgilendirilmiş gönüllü olur formu ile) alınmıştır. Onamları alınan öğrencilerden "Kişisel Özelliklere İlişkin Bilgi Formu" ve "Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği" sorularını yanıtlamaları istenmiştir.

Araştırma verileri, araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilerin öz bildirimlerine dayanarak yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak, sınıf ortamında, ders aralarında ya da derslerinin boş olduğu zamanlarda, araştırmacılarından biri

tarafından toplanmıştır. Soruların cevaplanma süresi yaklaşık 15 dakika sürmüştür.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığı ($n > 50$ olduğundan) Kolmogorov Smirnov testi ile değerlendirilmiştir. Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda mesleksel öğrenme güdülenmesi anlamlılık düzeyi ($p < 0.200$) $p > 0,05$ olduğundan verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Değerlendirmede tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (frekans ve yüzdeler), bağımsız gruplarda t testi ve One-Way ANOVA testi; grup karşılaştırılmalarında ise tek yönlü varyans analizi ile Tukey çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgularda $p < 0.05$ anlamlı kabul edilmiştir.

Gözelere düşen sayı yeterli olmadığından öğrencilerin mezun olduğu lise, bölümü seçme nedeni ve okuduğu bölüm hakkındaki görüşlere verdiği cevaplar gruplandırılmıştır. Mezun olunan liseye ilişkin verilen cevaplar; lise (düz lise, anadolu lisesi, anadolu öğretmen lisesi, fen lisesi, açık öğretim lisesinden mezun olanlar), sağlık meslek lisesi (sağlık meslek lisesinden mezun olanlar), diğer meslek liseleri (imam hatip lisesi ve meslek liselerinden mezun olanlar) olarak gruplandırılmıştır. Bölümü seçme nedenine verilen cevaplar, meslek sevgisi, mesleğe olan ilgi, insanlara faydalı olma isteği diyenler isteğe bağlı nedenler; iş imkânı, gelecek kaygısı, aile isteği, bir işe sahip olmak, puanım bu bölümü tuttu diyenler istek dışı nedenler olarak gruplandırılmıştır. Okuduğu bölüm hakkındaki görüşlere verilen cevaplar; kolay atanma imkanı sunuyor, bölümü seviyorum, bölümümden memnunum, insanlık için faydalı bir meslek olduğunu düşünüyorum, saygın bir meslek diyenler olumlu; zor bir meslek, hak ettiği değeri görmüyor, bölümümden memnun değilim, mesleki bilinç gelişmemiş diyeler olumsuz olarak gruplandırılmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (25403353-050.99-E.69610, 14/06/2019) ve araştırmanın yapıldığı Üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı'ndan yazılı izin alınmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden yazılı/sözel onam alınmıştır. Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeğinin araştırmada kullanılması için ölçek sahibinden izin alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmada son sınıfta okuyan hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin hepsine ulaşmak hedeflenmiştir. Ancak araştırma öğrencilerin %31 katılım oranı ile sınırlı kalmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyo-demografik Özellikleri

Özellikler		Hemşirelik		Ebelik	
		n	%	n	%
Cinsiyet	Kadın	36	57.10	34	100
	Erkek	27	42.90	-	0
Medeni Durum	Evlü	2	3.20	2	5.90
	Bekâr	61	96.80	32	94.10
Mezun Olduğu Lise*	Lise	53	84.10	29	85.30
	Sağlık Meslek Lisesi	4	6.40	5	14.70
	Diğer Meslek Liseleri	6	9.50	-	-
Bölümü İsteyerek Tercih Etme Durumu	Evet	46	73	23	67.6
	Hayır	17	27	11	32.4
Bölümü Seçme Nedeni *	İsteğe Bağlı	13	20.6	12	35.3
	İstek Dışı	50	79.4	22	64.7
Mezun Olunca Çalışmayı İsteme Durumu	Evet	56	88.9	32	94.1
	Hayır	7	11.1	2	5.9
Mezuniyet Sonrası Farklı Bir İş Yapmayı İsteme Durumu	Evet	38	60.3	13	38.2
	Hayır	25	39.7	21	61.8
Okuduğu Bölüm Hakkındaki Görüşleri*	Olumlu	29	46.0	22	64.7
	Olumsuz	34	54.0	12	35.3
Yaş Ort. (min-max)	Hemşirelik: 22.40±1.30 (21-28) Ebelik: 22.65±1.55 (21-28)				

*Bu sorulara verilen cevaplar gruplandırılmıştır. Gruplarla ilgili bilgi gereç-yöntem kısmında verilmiştir.

Araştırmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin %57.1'i kadın, %96.8'i bekâr, %84.1'i lise mezunu ve %73'ü hemşirelik bölümünü kendisi isteyerek tercih etmiştir. Öğrencilerin %88.9'u mezun olunca çalışmak isterken, %60.3'ü farklı bir iş yapmayı istemektedir. Hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalaması 22.4±1.3 olarak saptanmıştır. Ebelik öğrencilerinin tamamı kadın, %94.1'nin bekâr, %85.3'ü lise mezunu ve %67.6'sı ebelik bölümünü kendi isteği ile tercih etmiştir. Öğrencilerin %94.1'i mezun olunca çalışmak isterken, %38.2'si farklı bir iş yapmayı istemektedir. Ebelik öğrencilerinin yaş ortalaması 22.65±1.55'dir (Tablo 1).

Tablo 2. Öğrencilerin Bölümlerine Göre Güdülenme Alt Ölçek ve Mesleksel Öğrenme Güdülenmesi Puanlarının Dağılımı

Ölçek Alt Boyutları	Bölüm	n	Ölçek Puanı ± SS	t testi	p
	Ebelik	34	41.32±6.53		
Dışsal Güdülenme	Hemşirelik	63	19.41±4.06	0.51	0.620
	Ebelik	34	19.82±3.8		
Olumsuz Güdülenme	Hemşirelik	63	23.93±6.52	10.43	0.380
	Ebelik	34	25±3.63		
Mesleksel Öğrenme Güdülenmesi Alt Boyutu	Hemşirelik	63	79.8±12.73	1.23	0.001
	Ebelik	34	86.14±10.63		

n: Örneklem sayısı; SS: Standart sapma; p: Anlamlılık değeri; t testi: Bağımsız örneklemde t testi

Öğrencilerin okuduğu bölüme göre güdülenme alt ölçek ve mesleksel öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanlarının dağılımı incelendiğinde; hemşirelik öğrencilerinin içsel güdülenme puanı 36.46±10.03 iken, ebelik öğrencilerinin puanı 41.32±6.53'dir. Aradaki fark anlamlı bulunmuştur ($p = 0.01$). Benzer şekilde ebelik öğrencilerinin mesleksel öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanının (86.14±10.63)

hemşirelik öğrencilerinin puanından (79.80 ± 12.73) anlamlı şekilde yüksek olduğu saptanmıştır ($p=0.01$). Ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin dışsal güdülenme ve olumsuz güdülenme puanları arasında istatistiksel olarak fark bulunmamıştır (Tablo 2).

Ebelik öğrencilerinin medeni durumlarına, bölümü kendi istekleri ile seçme durumlarına, okudukları bölüme ilişkin görüşlerine, mezuniyet sonrası çalışmayı düşünme durumlarına ve mezuniyet sonrası farklı bir meslek yapmayı düşünme durumlarına göre mesleksi öğrenme güdülenmesi alt

Tablo 3. Öğrencilerin Genel Bilgilerine Göre Mesleksi Öğrenme Güdülenmesi Puanlarının Dağılımı

Mesleksi Öğrenme Güdülenmesi		Bölüm							
		Hemşirelik				Ebelik			
		n	Puan \pm SS	p	t testi	n	Puan \pm SS	p	t testi
Cinsiyet	Kadın	36	81.72 \pm 13.33	0.171	1.387	34	86.14 \pm 10.63	-	-
	Erkek	27	77.25 \pm 11.64			0	-		
Medeni Durum	Evli	2	83.00 \pm 5.65	0.722	0.358	2	82.00 \pm 5.65	0.578	-0.562
	Bekar	61	79.70 \pm 12.91			32	86.40 \pm 10.87		
Bölümü İsteyerek Tercih Etme Durumu	Evet	46	83.04 \pm 11.38	0.001	3.626	23	88.56 \pm 8.31	0.054	2.002
	Hayır	17	71.05 \pm 12.34			11	81.09 \pm 13.41		
Okudukları Bölüme İlişkin Görüşler	Olumlu	39	82.58 \pm 13.15	0.112	1.61	22	85.95 \pm 9.36	0.881	-0.14
	Olumsuz	34	77.44 \pm 12.05			12	86.50 \pm 13.10		
Bölüm Seçme Nedeni	İsteğe bağlı nedenler	13	82.46 \pm 11.07	0.404	-0.841	12	92.50 \pm 5.64	0.008	-2.832
	İstek dışı nedenler	50	79.12 \pm 13.14			22	82.68 \pm 11.20		
Mezuniyet Sonrası Çalışmayı Düşünme Durumu	Evet	56	81.58 \pm 11.98	0.001	3.393	32	86.25 \pm 10.69	0.825	0.222
	Hayır	7	65.57 \pm 9.67			2	84.50 \pm 13.43		
Mezuniyet Sonrası Farklı Bir Meslek Yapmayı Düşünme Durumu	Evet	38	76.18 \pm 12.97	0.004	-2.954	13	82.46 \pm 12.10	0.113	-1.629
	Hayır	25	85.32 \pm 10.33			21	88.42 \pm 9.19		

n: Örneklem sayısı; SS: Standart sapma; p: Anlamlılık değeri; t testi: Bağımsız örneklemde t testi

Hemşirelik öğrencilerinin cinsiyetlerine, medeni durumlarına, bölümü seçme nedenlerine ve okudukları bölüme ilişkin görüşlerine göre mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 3). Hemşirelik öğrencilerinin bölümlerini kendi isteklerine ile seçme durumlarına göre mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 3). Hemşirelik öğrencilerinden bölümü kendi isteği ile seçen 46 öğrencinin mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanı 83.04 ± 11.38 olarak tespit edilmiştir ve bölümü kendi isteği ile seçmeyen 17 öğrencinin mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanı olan 71.05 ± 12.34 'ten anlamlı olarak daha yüksektir. Hemşirelik öğrencilerinin mezuniyet sonrası çalışmayı düşünme durumlarına göre mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 3). Hemşirelik öğrencilerinden mezuniyet sonrası çalışmayı düşünen 56 öğrencinin mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanı 81.58 ± 11.98 olarak tespit edilmiştir ve mezuniyet sonrası çalışmayı düşünmeyen 7 öğrencinin mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanı olan 65.57 ± 9.67 'den anlamlı olarak daha yüksektir. Hemşirelik öğrencilerinin mezuniyet sonrası farklı bir meslek yapmayı düşünme durumlarına göre mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 3). Hemşirelik öğrencilerinden mezuniyet sonrası farklı bir meslek yapmayı düşünmeyen 25 öğrencinin mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanı 85.32 ± 10.33 olarak tespit edilmiştir ve mezuniyet sonrası farklı bir meslek yapmayı düşünen 38 öğrencinin mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanı olan 76.18 ± 12.97 'den anlamlı olarak daha yüksektir.

boyutu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$) (Tablo 3). Ebelik öğrencilerinin hepsinin kadın olması erkek öğrenci bulunmaması nedeni ile cinsiyet değişkenine göre analiz uygulanamamıştır. Ebelik öğrencilerinin bölüm seçme nedenlerine göre mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 3). Ebelik öğrencilerinden bölümünü isteğe bağlı nedenler ile seçen 13 öğrencinin mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanı 82.46 ± 11.07 33 olarak tespit edilmiştir ve bölümünü istek dışı nedenler ile seçen 50 öğrencinin mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanı olan 79.12 ± 13.14 'den anlamlı olarak daha yüksektir.

Lise mezunu öğrencilerin mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanı 77.75 ± 11.95 , sağlık meslek lisesi mezunu olanların puanı 84.25 ± 14.43 ve diğer meslek liselerinden mezun olanların puanı 95.00 ± 7.89 dur. Puanlar arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($p=0.004$) (Tablo 4). Farkın nereden kaynaklandığını değerlendirmek için yapılan çoklu karşılaştırmada, lise ve diğer meslek liseleri arasında ilişki anlamlı bulunurken ($p<0.05$), lise ve sağlık meslek lisesi; sağlık meslek lisesi ve diğer liseler arasındaki fark istatistiksel olarak anlamsız bulunmuştur ($p>0.05$)

Ebelik öğrencilerinin mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanlarının mezun olunan liseye ve okudukları bölüme göre dağılımı değerlendirildiğinde; öğrencilerinin 29'u lise mezunu olup mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanı 86.62 ± 10.64 bulunmuştur. Öğrencilerin 15'i sağlık meslek lisesi mezunu olup mesleksi öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanı 83.4 ± 1.39 olarak saptanmıştır. Öğrenciler arasında diğer liselerden mezun olan öğrenci bulunmamaktadır. Mezun olunan lise ile ebelik bölümünü

Tablo 4. Öğrencilerin Mesleksel Öğrenme Güdülenmesi Alt Boyutu Puanlarının Mezun Oldukları Liseye ve Okudukları Bölüme Göre Dağılımı

Mesleksel Öğrenme Güdülenmesi Alt Boyutu	Mezun Olduğu Lise	Bölüm							
		Hemşirelik			Ebelik				
		n	Puan ± SS	p	F	n	Puan ± SS	p	t testi
	Lise	53	77.75±11.95			29	86.62 ± 10.64		
	Sağlık Meslek Lisesi	4	84.25±14.43	0.004	6.09	15	83.4 ±1.39	0.541	0.61
	Diğer Meslek Liseleri	6	95 ±7.89		-	-	-	-	-

n: Örneklem sayısı; SS: Standart sapma; p: Anlamlılık değeri; t testi: Bağımsız örneklemde t testi; F: Tek yönlü varyans analizi

seçme arasında mesleksel öğrenme güdülenmesi alt boyutu puanları bakımından fark istatistiksel olarak anlamsız bulunmuştur ($p>0.05$) (Tablo 4).

TARTIŞMA

Araştırmamıza katılan hemşirelik bölümü öğrencilerinin büyük çoğunluğunun düz lise mezunu olduğu görülmüştür (Tablo 1). Bunun nedeni meslek liselerinden mezun olan öğrencilerin lise sonrası eğitime devam etmek yerine çalışmayı seçmiş olmasına ya da meslek liselerinde ağırlıklı olarak meslek derslerinin yer alması nedeni ile üniversite sınavını kazanamamış olmasına bağlı olabilir. Araştırmamıza katılmayı kabul eden ebelik bölümü öğrencilerinin düz lise ya da sağlık meslek lisesi mezunu olduğu, diğer meslek liselerinden mezun olan öğrenci olmadığı görülmüştür. Elde ettiğimiz bulgu, diğer meslek liselerinden mezun olan öğrencilerin üniversite tercihlerini ebelikten yana kullanmadıklarını düşündürmüştür. Dinç ve arkadaşlarının (2007) hemşirelik öğrencileri ile yürüttüğü araştırma bulguları da araştırmamıza benzer olup; araştırmada yer alan öğrencilerin %81'inin düz lise, %6.9'unun sağlık meslek lisesi mezunu olduğu belirtilmiştir. Yine Korkmaz ve İpekçi'nin (2015) araştırmasında düz liseden mezun olan öğrenci oranının %68.6, Bilgin ve Ocakçı'nın (2011) araştırmasında aynı oranın %69.5 olduğunu belirtilmiştir.

Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin çoğu (sırası ile %73, %67.6) bölümü isteyerek seçmiştir (Tablo 1). Bölümü seçme nedeni olarak isteğe bağlı nedenleri gerekçe gösteren hemşirelik öğrenci sayısı (n:13) istek dışı nedenleri gerekçe gösteren öğrenci sayısının (n:50) dörtte biri kadar olmasına rağmen, mesleksel öğrenme güdülenmesi puanı istek dışı nedenleri gerekçe gösteren öğrencilerin puanından (sırası ile 82.46±11.07;79.12±13.14) daha yüksektir. Ebelik öğrencilerinde de bölümü seçme nedeni olarak isteğe bağlı nedenleri gerekçe gösteren öğrenci sayısı (n:12) istek dışı nedenleri gerekçe gösteren öğrenci sayısının (n:22) yaklaşık yarısı kadar olmasına rağmen, mesleksel öğrenme güdülenmesi puanının (sırası ile 92.50±5.64 82.68±11.20) istek dışı nedenleri gerekçe gösteren öğrencilerin puanından daha yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 3). Bu sonuç bize bölümü seçme nedeni olarak isteğe bağlı nedenleri (meslek sevgisi, mesleğe olan ilgi, insanlara faydalı olma isteği) gerekçe gösteren öğrencilerin meslek seçiminde maddi kaygılar yerine, severek çalışacağı bölümü tercih ettikleri ve seçtikleri bölümü içselleştirerek insanlara faydalı olma

düşüncesinde olduklarını düşündürmüştür. Ayrıca öğrencilerin çoğunluğunun bölümü isteyerek tercih etmiş olması, hemşirelik ve ebeliğin toplumsal mesleki statüsünün yükseldiğini göstermesi bakımından önemlidir. Civciv ve arkadaşlarının (2012) araştırmasında hemşirelik öğrencilerinin %50 sinin bölümü kendi isteğiyle seçtiği ve gerekçe olarak da atama kolaylığını gösterdikleri bulunmuştur. Alanyazında da (Bilgin, Özkan ve Baş, 2016; Çelik ve ark., 2014; Doğan ve Yıldırım, 2019; Kızgüt ve Ergöl., 2011) hemşireliği seçme nedeni olarak kolay iş imkanı gösterilmiştir. Dinç ve arkadaşlarının (2017) ebelik öğrencileri ile yaptığı araştırmada, öğrencilerin çoğunun mesleğe olan ilgi nedeni ile bölümü tercih ettiği belirtilmiştir. Bir araştırmada ebelik öğrencilerinin %65.9'unun kendi isteği ile bölümü seçtiği (Bilgin ve Ocakçı, 2011)), başka bir araştırmada da ebelik öğrencilerinin %74.3'ünün bölümü isteyerek tercih ettiği belirtilmiştir (Bilgin ve ark., 2016). Biz araştırmamızda iş imkânını istek dışı nedenlere aldığımızdan, araştırma sonuçlarımız Dinç ve arkadaşlarının (2017) araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Ebelik öğrencilerinin içsel güdülenme puanı (41.32±6.53) hemşirelik öğrencilerinin puanından (36.46±10.03) daha yüksektir (Tablo 2). Bunun nedeni bölümler arasındaki öğrenci sayılarından kaynaklanabilir. Öğrenci sayısı ne kadar az olursa öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı da o kadar az olacak, dolayısı ile öğrenci-öğretim elemanı arasındaki etkileşim daha iyi olacaktır. Doğan ve Yıldırım'ın (2019) intörn hemşirelerle yaptığı araştırmada, öğrencilerin öğretim elemanı ile olan ilişkilerinin, mesleki güdülenmelerini etkilediği sonucuna varılmıştır. Benzer şekilde, Bilgin ve arkadaşlarının (2016) ebelik öğrencileriyle yaptığı araştırmada, ebelik öğrencilerinin içsel güdülenme puanı yüksek bulunmuştur. Araştırma sonuçları bizim sonuçlarımızla benzerlik göstermektedir.

Ebelik öğrencilerinin mesleksel öğrenme güdülenmesi puanı (86.14±10.63) hemşirelik öğrencilerinin puanından (79.80±12.73) anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p=0.01$) (Tablo 2). Bu sonucun nedeni ebelik öğrencilerinin içsel güdülenme puanının hemşirelik öğrencilerinin puanından daha yüksek olması olabilir. Elde ettiğimiz bu bulgular, ebelik öğrencilerinin bölüm seçiminde istekli olması ile birlikte ele alındığında, bölüme isteyerek gelmenin ve öğrenci sayısının mesleki güdülenmeyi olumlu olarak etkilediğini göstermektedir. Hemşirelik öğrencileri arasında bölümü isteyerek tercih eden öğrenci yüzdesinin yüksek olmasına rağmen, içsel güdülenme puanının ebelik öğrencilerinin

puanından düşük çıkması, bölümlerde okuyan öğrenci sayısının içsel güdülenme ve mesleksi öğrenme güdülenmesini olumsuz etkilediğini düşündürmüştür. Bu bulgular hemşirelik öğrencilerinin eğitim sürecinde motivasyonunun düştüğünü göstermektedir. Ayrıca ebeklik öğrencilerinin mesleksi öğrenme güdülenmesi puanının (85.95±9.36) hemşirelik öğrencilerinin puanından (82.58±13.15) daha yüksek olması bu durumu destekler niteliktedir (Tablo 3),

Lise mezunu olan öğrencilerin mesleksi öğrenme güdülenmesi puanı (77.75±11.95) diğer liselerden (95.00±7.89) ve sağlık meslek lisesi mezunu olan öğrencilerin puanından (84,25±14,43) daha düşük bulunmuştur. Bu bulgu bize lise mezunu olan öğrencilerin hedefinin hemşirelik değil de toplumsal statüsü yüksek olan diğer meslekler olduğunu, bu nedenle de mesleksi öğrenme güdülenmesi puanlarının düşük olduğunu düşündürmüştür.

Hemşirelik öğrencilerinin çoğu mezuniyet sonrası çalışmak istemekte (88.9), ancak yarısından fazlası (%60.3) farklı bir işte çalışmak istemektedir. Bu öğrencilerin mesleksi öğrenme güdülenmesi puanları çalışmak istemeyen ve mesleğini yapmak isteyen öğrencilerin puanlarında daha yüksek bulunmuştur. Bunun nedeni hemşirelik öğrencilerinin çoğunun lise mezunu olması olabilir. Ebeklik öğrencilerinin yarısından fazlası mezun olduktan sonra mesleğini yapmak istemektedir (Tablo 3). Dinç ve arkadaşlarının (2017) ebeklik öğrencileri ile yaptığı çalışmada da öğrencilerin tamamına yakını mezun olduktan sonra mesleğini yapmak istediği belirtilmektedir. Gençler Çelik (2020)'in ön lisans düzeyinde eğitim alan öğrencilerle (n: 458) mesleki güdülenmeyi değerlendirdiği çalışmada, meslekte devam etme niyeti ile ilgili olarak öğrencilerin %77,7'si olumlu, %18,1'i olumsuz görüş bildirdiği belirtilmiştir. Araştırmalar arasındaki fark yöntem farklılığından kaynaklanmış olabilir. Bizim çalışmamız son sınıfta okuyan hemşirelik ve ebeklik öğrencileri ile yapılmıştır. Dinç ve arkadaşlarının (2017) çalışması birinci ve dördüncü sınıfta okuyan ebeklik öğrencileri ile Gençler Çelik (2020)'in çalışması birinci ve ikinci sınıfta olan öğrencilerle yürütülmüştür.

SONUÇ

Hemşirelik ve ebeklik son sınıfında okuyan öğrencilerin mesleki güdülenme düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada; hemşirelik ve ebeklik bölümü öğrencilerinin mesleksi öğrenme güdülenmesi puanları arasında fark olduğu, ebeklik öğrencilerinin puanının daha yüksek olduğu; bölümlerde yer alan öğrenci sayısının, içsel güdülenme puanının, öğrencilerin mezun olduğu okulun, bölüme ilişkin olumlu ya da olumsuz görüşte olmanın, mezuniyet sonrası farklı bir mesleği yapma düşüncesinde olmanın, ve bölümü isteğe bağlı nedenlerle tercih etmenin mesleksi öğrenme güdülenmesi puanını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Daha geniş örneklemede, diğer sınıflarda okuyan öğrencilerin de dahil edildiği, içsel, dışsal ve olumsuz güdülenmeye neden olan faktörlerin değerlendirildiği çalışmaların yapılması önerilebilir.

Teşekkür

Araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğrencilere teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

1. Acat, M.B, & Köşgeroğlu, N. (2006). Güdülenme kaynakları ve sorunları ölçeği. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 7, 204-10.
2. Akalın, Ö. (2006). Okul öncesi öğretmen adaylarının mesleki algıları ile geleceğe yönelik umut düzeylerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
3. Andsoy, I.I., Güngör, T., & Bayburtluoğlu, T. (2012). Karabük Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin hemşireliği tercih etme nedenleri ve mesleğin geleceği ile ilgili görüşleri. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(3), 124-130.
4. Ay, F., M. Keçe, İ. İnci, N. Alkan, ve G. Acar. (2018). Ebeklik öğrencilerinin mesleki algıları ve kariyer planlarını etkileyen faktörler. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(2), 74-82.
5. Beydağ, K.D, & Arslan, H. (2008). Kadın doğum kliniklerinde çalışan ebe ve hemşirelerin profesyonelliklerini etkileyen faktörler, *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 3(7), 75-87.
6. Bilgin, Z., & Ocaççı, A.F. (2011). Ebeklik öğrencilerinde mesleki güdülenme. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3, 40-47.
7. Bilgin, Z., Özkan, H.A, & Baş, M. (2016). Ebeklik öğrencilerinde güdülenme düzeyinin klinik uygulama beklentisine etkisi. *Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(4), 38-53.
8. Bölükbaş, N. (2006). Ordu sağlık yüksekokulu öğrencilerinin sosyodemografik özellikleri ve eğitimleri ile ilgili görüşleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9 (1), 49-57.
9. Cıvci, H., & Şener, E. (2012). Hemşire adaylarının mesleki güdülenme düzeyleri ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *DEUHYO*, 5(4), 142-149.
10. Çelik, S., Şahin, E., Dadak, F., Sıdal, S.G., Akyüz, F. (2014). Hemşirelik öğrencilerinin mesleki güdülenme düzeyleri ve etkileyen faktörler. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 1(2), 43-56.
11. Deci, E.L., Ryan, R.M. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 68-78.
12. Dinç, A., Cangöl, E., Sögüt, S. (2017). Ebeklik öğrencilerinin mesleki tercih hakkında düşünceleri. *Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Dergisi*, 2 (2), 15-23
13. Dinç, S., Kaya, Ö., & Şimşek, Z. (2007). Harran Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin hemşirelik mesleği hakkındaki bilgi,

- düşünce ve beklentileri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10 (1), 1-9.
14. Doğan, S., & Yıldırım, D. (2019). Bir hemşirelik fakültesinde intörnlerin mesleki güdülenmeleri ve stres kaynakları ilişkisi. *STED*, 28(6), 418-429.
15. Gencer Çelik, G. (2020). Sağlık alanında eğitim alan öğrencilerde mesleki güdülenme: içsel güdülenmeyi etkileyen faktörler açısından bir inceleme. *International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies*, 6(16), 181-192.
16. Genç, G., Kaya, A., & Genç, M. (2007). İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 49-63.
17. Ghiasvand, A.M., Naderi, M., Tafreshi, M.Z., & et al. (2017). Relationship between time management skills and anxiety and academic motivation of nursing students in Tehran. *Electron Physician*, 9(1), 3678-84.
18. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori=veritbn&kelimesec=107568 Erişim Tarihi(15/03/2019)
19. İlhan E. S., Yalçın, A.S., & Sancar, B. (2012). Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin ebelik ve hemşirelik bölümlerini seçme nedenleri. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 73-90.
20. Kızılgüt, S., & Ergöl, Ş. (2011) Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin hemşireliği algılayışı hemşirelik rollerine ve hemşireliğin geleceğine bakışı. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14(2), 10-15.
21. Korkmaz, A.Ç., & İpekçi, N.N. (2015). Hemşirelik eğitiminde güdülenme: öğrencilerin içsel ve dışsal güdülenme kaynakları. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 3(2), 121-131.
22. Labrague, L.J., Mc Enroe-Petitte, D.M., Gloe, D., Thomas, L., Papatthaniou, I.V., Tsaras, K.A. (2017). Literatüre review on stress and coping strategies in nursing students. *Journal of Mental Health*, 26(5), 471-480.
23. Mc Carthy, B., Trace, A., O'Donovan, M., Brady-Nevin, C., Murphy, M., O'Shea, M., O'Regan, P. (2018). Nursing and midwifery students' stress and coping during their undergraduate education programmes: An integrative review. *Nurse Education Today*, 61, 197-209.
24. Özpancar, N., Aydın, N., & Akansel, N. (2008). Hemşirelik 1. sınıf öğrencilerinin hemşirelik mesleği ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12(3), 9-17.
25. Ryan, R., Deci, E.L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivation: classic definition and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 54-67.
26. Tunç, G.Ç, Akansel, N., & Özdemir, A. (2010). Hemşirelik ve sağlık memurluğu öğrencilerinin meslek seçimlerini etkileyen faktörler. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 3(1), 24-31.
27. Tüfekci, F.G, & Yıldız, A. (2009). Öğrencilerin hemşireliği tercih etme gerekçeleri ve gelecekleri ile ilgili görüşleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(1), 31-37.
28. Yanıkkörem, E., Altıparmak, S., & Karadeniz, G. (2004). Gençlerin meslek seçimini etkileyen faktörler ve benlik saygıları: Manisa Sağlık Yüksekokulu örneği. *Hemşirelik Forumu Dergisi*, 7(2), 60-67.